

HELCOM

THE HELSINKI COMMISSION

HELCOM este o organizatie care incearca sa protejeze mediul marin al Marii Baltice impotriva tuturor surselor de poluare, prin intermediul cooperarii interguvernamentale intre Danemarca, Estonia, Comunitatea Europeana, Finlanda, Germania, Lituania, Letonia, Polonia, Rusia si Suedia.

HELCOM este organul guvernator al “Conventiei Marine de Protejare a Mediului din zona Marii Baltice” cunoscuta sub numele de Comisia Helsinki. Viziunea acestei organizatii pentru viitor este un mediu al Marii Baltice mai sanatos, cu un echilibru atat intre componentele sale biologice, cat si intre activitatile socio-economice si bunastarea mediului.

Pentru atingerea acestui obiectiv, tarile baltice si-au unit fortele in HELCOM, care functioneaza ca:

- un organ care impune politici de protejare a mediului din zona Marii Baltice;
- o organizatie care furnizeaza informatii despre starea mediului marin, eficienta masurilor pentru protejarea acestui mediu, initiative si pozitii care formeaza o baza pentru luarea deciziilor in alte foruri internationale
- un organism care ofera, in concordanta cu nevoile specifice ale Marii Baltice, recomandari proprii dar si recomandari suplimentare pentru masurile impuse de alte organizatii internationale
- o organizatie care incearca sa se asigure ca standardele pentru protejarea mediului sunt implementate de toate statele din jurul Marii Baltice
- organizatie capabila sa stabileasca un raspuns prompt in caz de incidente maritime majore

Timp de 30 de ani HELCOM a dus o politica de protejare a mediului Marii Baltice. Aceasta politica s-a concentrat pe specificul mediului natural, pe economie si situatia sociala in zona baltica, dar mai ales pe sensibilitatea specifica a Marii Baltice. Politica HELCOM a dus la imbunatatiri in diferite domenii, dar mai este nevoie inca de multa munca .

Organizatia

Comisia Helsinki se intalneste anual. Se mai tin ocazional intalniri la nivel ministerial. Comisia adopta la intruniri **recomandari** pentru protejarea mediului marin, pe care guvernele tarilor member trebuie sa le introduca in legislatiile si programele nationale.

Presedentia Comisiei se schimba la fiecare 2 ani. Tarile se iau in ordine alfabetica, dupa limba engleza.

Structura lucrativa a HELCOM consta in intalniri ale Comisiei Helsinki, sefii delegatiilor si cele 5 principale grupuri: HELCOM MARINE, HELCOM RESPONSE, HELCOM LAND, HELCOM HABITAT si HELCOM MONAS.

Scopurile Comisiei Helsinki

Principalul scop este acela de a proteja mediul marin al Marii Baltice de orice sursa de poluare și să-i protejeze echilibrul ecologic.

La Convenția din 1974 a fost prima dată când toate sursele de poluare de pe întreaga mare au fost subiectul unei singure convenții. În acel moment Convenția a fost semnată de cele 7 state costale. Convenția a fost pusă în funcțiune în 3 mai 1980.

O nouă Convenție a fost semnată în 1992 de către toate statele de la marginea Marii Baltice și de Comunitatea Europeană, datorită schimbărilor politice și ale legilor maritime și în ceea ce privește politica de protecție a mediului natural. După ratificare, Convenția a intrat în funcțiune la 17 ianuarie 2000. Convenția se referă la întreaga arie a Marii Baltice, incluzând atât tarmul, apa mării propriu-zisă, cât și fundul mării. Sunt luate măsuri și pentru protejarea zonelor aferente tarmului, contra poluării.

Principii

Pentru a păstra ecosistemul și echilibrul ecologic al Marii Baltice țările membre HELCOM vor lua individual sau împreună toate măsurile legislative, administrative pentru prevenirea și eliminarea poluării.

Măsurile preventive trebuie adoptate atunci când sunt motive întemeiate să se creadă că au fost introduse în mediul marin substanțe care ar putea dauna sănătății umane, resurselor existente sau ecosistemului marin.

HELCOM adoptă principiul “poluatorul plătește”, principiu care servește ca bază economică pentru a controla acțiunile care pot dauna mediului. Poluatorul este forțat, prin lege, să plătească pentru adevăratele costuri ale activităților sale.

Proiectele HELCOM

Principalele sarcini HELCOM sunt duse la bun sfârșit de cele 5 grupuri principale, dar pot fi stabilite și Proiecte HELCOM sau grupuri ad hoc, care să se ocupe mai detaliat de o anumită problemă. Asemenea proiecte și grupuri pot ajuta la crearea unor legături între grupurile de lucru permanente.

Proiectele coordonate de HELCOM au o limită de timp, ele putând fi finanțate de țările membre, din bugetul HELCOM sau de surse externe.

Un proiect poate fi propus de una din țările membre, de Comisie, de unul din cele 5 grupuri permanente, de Șeful delegației sau de către Secretarul executiv. Cel care propune un proiect trebuie să vină cu o schiță a proiectului respectiv.

HELCOM și mediul natural al Marii Baltice

HELCOM a evaluat efectele nutrienților și a substanțelor periculoase asupra ecosistemului Marii Baltice în ultimii 25 de ani, având rapoarte cu toate datele necesare.

Cercetările făcute de Comisia Helsinki furnizează date care ajută experții să evalueze interacțiunea dintre mediul natural și formele de viață marine, cu accentul pus pe impactul pe care îl au activitățile umane asupra mediului.

Marea Baltica

Marea Baltica este o mare mica la scara globala, dar este unica din punct de vedere ecologic. Este o mare epicontintala, in nordul Europei, legata de Oceanul Arctic prin Marea Nordului. Are 2 golfuri mari: Golful Finic si Golful Botnic.

Comunica la sud-vest cu Marea Nordului prin stramtorile Kattegat si Skagerrak, rezultand astfel k schimbul de apa dintre cele 2 mari este destul de limitat, aceeasi apa ramanand in Marea Baltica pana la 30 de ani, impreuna cu toata material organica si anorganica pe care o contine.

La o adancime medie de aproximativ 53 m Marea Baltica este mult mai putin adanca decat majoritatea marilor. Raurile aduc un aport de 2% din volumul total de apa al marii.

Zona inconjuratoare este de aproximativ 4 ori mai mare decat marea insasi.

Volumul de apa este format dintr-un amestec de apa sarata din Marea Nordului si apa dulce din aportul raurilor si ploilor. Salinitatea la suprafata variaza intre 20 la mie in Kattegat; 1-2 la mie in Golful Botnic sic el Finic si aproximativ 35 la mie in larg.

Salinitatea variaza si in functie de adancime, crescand de la suprafata spre adancuri. Avem astfel 2 straturi distincte de apa, cel dulce la suprafata sic el sarat la adancime.

Biodiversitate

Comparativ cu alte ecosisteme acvatice doar cateva specii de plante si de animale traiescin ecosistemul Marii Baltice. In limitele acestei biodiversitati intra un amestec unic de specii care traiesc in apa sarata dar si specii de apa dulce, adaptate la mediul Marii Baltice.

Unde nivelul salinitatii este mai scazut ,in nord si est, putine specii marine supravietuiesc, iar habitatele din acele zone sunt dominate de specii de apa dulce, in special in zonele costale si ale estuarelor.

Numarul limitat de specii din lantul trofic al Marii Baltice inseamna ca fiecare specie are o mare importanta in dinamica si structura ecosistemului. Disparitia unei singure specii poate distruge functionaria intregului sistem. Aceste ecosisteme sunt considerate foarte vulnerabile la factorii externi.

Locuitorii Marii Baltice si speciile sunt amenintati de nivelul ridicat al substantelor periculoase care intra in mare ca rezultat al indelundatelor activitati umane din zonele aferente marii.

Un semn sigur de success al activitatii HELCOM este cresterea numarului, pe parcursul anilor, de vulturi cu coada alba si a celor trei specii de foca care traiesc in Marea Baltica. Dar aceste specii inca inampina unele probleme. Mai sunt si speciile invasive care pun in pericol ecosistemul si biodiversitatea zonei.

Marea majoritate a biotopurilor marine si costale sunt amenitate si foarte multe dintre ele contin specii rare sau pe cale de disparitie.

Reteaua de arii protejate a Marii Baltice nu este inca completa. In multe cazuri organizatiile care se ocupa cu demarcarea acestei zone nu au reusit inca sa pregateasca un plan de bataie.

Ariile protejate ale Marii Baltice

In 1994 62 de arii protejate din zona Marii Baltice au fost luate sub protectia HELCOM. Unele dintre aceste arii erau deja sub o anumita formade protectie, foarte

putine arii au reusit insa sa fie pe deplin incorporate in Reteaua de Arii Protejate a Marii Baltice. Inca mai trebuiesc incorporate 24 de arii din largul marii, care au fost identificate de experti in 1998.

Cele cinci grupuri HELCOM

Aceste grupuri sunt cele care adopta politici si strategii ; propun teme de dezbatere la intalnirile cu sefii delegatiilor, unde sunt luate toate deciziile. Cele cinci grupuri se ocupa cu diferitele aspecte ale muncii HELCOM in prevenirea poluarii si protejarea mediului natural al Marii Baltice.

HELCOM MONAS

Se mai numeste Grupul de Monitorizare si Evaluare, si se ocupa de una din sarcinile cheie ale HELCOM. Evalueaza amenintarile adresate mediului marin, impactul lor asupra acestuia, starea in care se gaseste mediul si eficacitatea masurilor care trebuiesc adoptate. Aceasta munca reprezinta baza pentru actiunile celorlalte grupuri HELCOM.

Acest grup incearca sa asigure ca programele de monitorizare HELCOM sunt utilizate cu maxima eficienta de cele cinci grupuri. Oferă informatii celorlalte grupuri despre problemele importante legate de mediu si de zonele afectate ale acestuia.

Toate celelalte grupuri permanente si nepermanente ale HELCOM, isi prezinta propunerile privind mediul zonei baltice cat si poluarea acestuia.

Supravegheaza celelalte grupuri si se asigura ca acestea isi duc la bun sfarsit proiectele cu cel mai bun rezultat posibil.

S-a implicat direct in formarea Obiectivelor Ecologice HELCOM.

HELCOM LAND

Este grupul care se ocupa cu poluarea la tarm, deoarece in cea mai mare parte poluarea Marii Baltice isi are originea la tarm. Mare Baltica a fost folosita timp de secole ca un imens "cos de gunoi" pentru deseurile generate in zona sa inconjuratoare, care este in prezent locuita de aproximativ 85 de milioane de oameni si este caracterizata de o dezvoltare industriala si agricolturala intense.

Acest grup este responsabil cu reducerea poluarii din orice zona din jurul Marii Baltice, identifica ariile poluate cu nutrienti sau alte substante poluante si propune masurile necesare pentru a reduce aceasta poluare.

Incearca sa faciliteze implementarea de masuri pentru reducerea poluarii in cele mai poluate zone ale Marii Baltice.

HELCOM MARITIME

Crestera transporturilor maritime ameninta atat fragilul echilibru al ecosistemului, cat si mijloacele de trai ale multor oameni care depind de mare. In ultimi ani transportul pe apa a crescut reflectand inensificarea cooperarii si dezvoltarii economice in zona Marii Baltice. Aproximativ 2000 de vase sunt pe mare in fiecare zi, inclusiv 200 de tancuri cu petrol sau substante periculoase. Se estimeaza ca pana in 2017 traficul pe Marea Baltica se va dubla; traficul cargoboturilor si containerelor se vor tripla iar traficul tancurilor petroliere va creste cu 40%.

Acest grup al HELCOM incearca sa previna orice poluare provenita de la ambarcatiuni intentionata sau accidentala.

Transportul maritime este o afacere internationala care are nevoie de reguli internationale. Toate ambarcatiunile care navigheaza in Marea Baltica trebuie sa respecte regulile globale si regionale indiferent de steagul sub care se afla.

De aceea HELCOM MARITIME se asigura ca regulamentele adoptate sunt observate si puse in aplicare prin cooperare internationala.

Grupul identifica si promoveaza actiuni care limiteaza poluarea apei marii in timp ce asigura navigatia.

Organizeaza intalniri regulate cu reprezentantii Organizatiilor Guvernamentale , Organizatii Non-Guvernamentale ,Autoritatile transportului maritime si organizatii care se ocupa cu masurile ce trebuiesc luate in caz de poluare. Lucreaza indeaproape si cu alte organizatii, cum ar fi Organizatia Maritima Internatioala, pentru a se asigura ca masurile internationale sunt aplicate si respectate in Marea Baltica.

HELCOM HABITAT

Este grupul care se ocupa cu protejarea naturii si biodiversitatea.

Acest grup aduna informatii despre multele ecosisteme si habitate care ofera adapost, hrana pentru speciile de plante si animale care traiesc atat in apele Marii Baltice cat si in zona inconjuratoare. Nevoia de a pastra aceste ecosisteme trebuie luata in considerare de catre persoanele care isi desfasoara activitatile in zona Marii Baltice.

HELCOM HABITAT incearca sa asigure cat mai multe informatii, referitoare la habitat, specii si conservarea biodiversitatii, celorlate grupuri HELCOM pentru a le ajuta impuna o politica de protejare a acestora.

Este grupul care identifica si evalueaza impacul actual si posibil al activitatilor umane asupra mediului natural. Face propuneri concrete celorlalte grupuri privind posibilele masuri pentru reducerea sau eliminarea impactului negative al activitatiloie umane asupra biodiversitatii.

O prioritate este aceea de a coordona activitatile regionale pentru conservarea si protejarea biodiversitatii si pentru folosirea rezonabila a resurselor marine.

HELCOM RESPONSE

Cresterea numarului de vase care transporta petrol pe mare inseamna si cresterea riscului de producere a unor accidente. Rezulta astfel ca poluarea poate creste daca nu se iau masuri pentru a controla acest effect.

Pana in 2015 peste 130 milioane de tone de petrol vor fi transportate pe Marea Baltica in fiecare an. Acestea ar putea reprezenta un risc mare de poluare.

Acest grup incearca sa asigure un raspuns prompt la incidentele de poluare maritime. Se asigura de asemenea ca in caz de accident echipamentul potrivit este disponibil si ca se iau masurile potrivite in cooperare cu statele vecine.

Este grupul care analizeaza dezvoltarea transporturilor maritime si investigheaza impactul acestora asupra cooperarii internationale in caz de poluare. Coordoneaza supravegherea aeriana a rutelor maritime.

Organizeaza intalniri regulate cu oficialii responsabili cu raspunsul in caz de poluare si cu reprezentantii inter-guvernamentali si ONG-uri. Lucreaza si cu alte organizatii, cum

ar fi BONN Agreement sau Organizatia Maritima Internationala pentru a se asigura ca masurile de siguranta sunt aplicate.

Pentru a fi siguri de cooperarea intre organizatii au loc simulari a raspunsului in caz de accident maritime, atat pe hartie cat si in realitate.

Un exemplu este BALEX DELTA, un exercitiu care testeaza procedurile de urgenta si capacitatea de raspuns a tarilor membre HELCOM in cazul unui accident major, fiind o operatiune de raspuns international.

Principalul obiectiv al acestui exercitiu este sa se asigure ca fiecare tara a Marii Baltice este capabila sa conduca o operatiune de raspuns in caz de poluare. Aceste simulari au loc in fiecare an si sunt gazduite de tarile membre dupa un program stabilit.